

Тижневий огляд

**Війна РФ проти України:
енергетичний вимір**

Підготовка даного аналітичного продукту стала можливою завдяки підтримці американського народу, наданій через Агентство США з міжнародного розвитку (USAID) у рамках проекту «Прозорість Енергетичного Сектору», який виконує ГО «ДІКСІ ГРУП». Інформація, викладена в цьому дослідженні, є виключною відповідальністю ГО «ДІКСІ ГРУП» і за жодних обставин не може розглядатися як така, що відображає позицію USAID чи Уряду США.

(27 березня – 2 квітня)

#StopRussianAggression
#StandWithUkraine

Резюме

- Повідомляється про **пошкодження інфраструктурних об'єктів** у містах Вовчанськ (Харківська обл.), Запоріжжя та Оріхів (Запорізька обл.), Авдіївка (Донецька обл.) та Берислав (Херсонська обл.).
- 30 березня **внаслідок атаки безпілотною у селищі Донець (Харківська обл.) зруйновані об'єкти "Укргазвидобування"**. 2 квітня від обстрілів вкотре постраждала Курахівська ТЕС, яка припинила виробництво електроенергії; порушено постачання трьох мереж 110 кВ.
- **Надрам завдано збитків на 10 трлн грн** – Міндовкілля.
- **Президент Володимир Зеленський зустрівся з гендиректором МАГАТЕ Рафаелем Гроссі**, сторони обговорили критичність ситуації на Запорізькій АЕС. Гроссі наголосив, що МАГАТЕ тепер концентрується не на створенні безпечної зони навколо ЗАЕС, а на принципі, що АЕС не може бути атакована або використана для атаки.
- **"Укренерго" та ENTSO-E розширили технічні можливості для торгівлі електроенергією**: імпорту - із 700 до 850 МВт у будь-які години доби, експорту - без змін (400 МВт). "Укренерго" також підписала угоду про багатосторонню аварійну допомогу із 15 операторами ENTSO-E.
- **Міненерго анонсувало цільову програму підтримки розподіленої генерації з ВДЕ**. На першому етапі (2022-2025 рр.) планується встановлення 200 000 малих об'єктів ВДЕ разом з установками зберігання, на другому (2026-2030 рр.) – до 1 млн таких об'єктів. Правовою та економічною основою буде механізм net billing.

- Уряд готує законопроект про правовий режим деокупованих територій - міністерка Ірина Верещук.
- Низка громадських організацій закликала уряд скасувати рішення щодо автоматизованих систем контролю (АСК) викидів забруднюючих речовин. Документ зобов'язує встановити АСК лише на нове обладнання, тобто всі існуючі промислові потужності уникнуть моніторингу "на трубі".
- Тим часом, у 2022 році Україна виконала цільові показники Національного плану скорочення викидів від великих спалювальних установок (НПСВ) - Міненерго.
- Кабмін продовжив дію режиму ПСО для пільгового постачання газу виробникам тепла та бюджетним установам ще на місяць – до 30 квітня.
- Виконавча рада МВФ схвалила нову чотирирічну програму розширеного фінансування для України обсягом близько 15,6 млрд дол. У сфері енергетики Фонд очікує амбітних реформ для посилення конкуренції, удосконалення ринкових механізмів і зменшення квазіфіскальних ризиків.

Вплив війни

Атаки

Протягом тижня РФ здійснила 2 масовані повітряні атаки ударними дронами-камікадзе іранського виробництва типу "Shahed" з північного (Брянська область РФ) та південно-східного напрямку, повідомили у командуванні Повітряних Сил ЗСУ. Перша атака відбулася вночі на [27 березня](#), друга - в ніч на [31 березня](#). Загалом українська оборона [знищила](#) 23 із 25 ударних БПЛА, уражень об'єктів енергетики не зафіксовано.

З важкого озброєння та авіації росія продовжує обстрілювати прифронтові населені пункти. Так, 30 березня у місті Вовчанськ Харківської області обстрілами пошкоджено інфраструктурний об'єкт, [заявив](#) голова ОВА Олег Синегубов. Вночі на 31 березня ворог атакував місто Запоріжжя, ушкоджень зазнав інфраструктурний об'єкт, [повідомив](#) секретар міської ради Анатолій Куртєв. 1 квітня російські загарики здійснили авіаційну атаку на місто Оріхів Запорізької області, удар прийшовся по території об'єкта критичної інфраструктури, [повідомив](#) голова ОВА Юрій Малашко. За [інформацією](#) керівника Офісу Президента Андрія Єрмака, 1 квітня ворог завдав ракетного авіаудару по місту Авдіївка Донецької області, одна з ракет потрапила в об'єкт інфраструктури. Того ж дня під ворожим вогнем опинилась критична інфраструктура міста Берислав Херсонської області, через що декілька населених пунктів залишилися без електропостачання, [заявив](#) голова РВА Володимир Літвінов.

30 березня внаслідок атаки ворожого безпілотної у селищі Донець Харківській області були [зруйновані](#) об'єкти "Укргазвидобування". Так, було частково зруйновано чотири адміністративні будівлі на території установок комплексної підготовки газу.

За [повідомленням](#) ДТЕК, 2 квітня внаслідок інтенсивних обстрілів вкотре постраждала одна з електростанцій компанії - через атаку було пошкоджено обладнання, внаслідок чого ТЕС припинила виробництво електроенергії. За [словами](#) голови Донецької ОВА Павла Кириленко, мова про Курахівську ТЕС, в результаті обстрілів якої порушено електропостачання трьох електромереж 110 кВ. Всього ТЕС ДТЕК були атаковані 30 разів, внаслідок чого загинули 3 енергетики, 28 було поранено.

Керівник "Центренерго" Володимир Єгоров [повідомив](#) про 32 влучання по електростанціям компанії в ході 13 ракетних обстрілів, в результаті чого постраждало обладнання відкритих розподільчих пристроїв, будівель головного корпусу та споруд допоміжних цехів.

Енергетики виконують ремонтні роботи, постійно ризикуючи власним життям. Так, за [даними](#) Міненерго, 31 березня двоє енергетиків загинули в Херсонській області через підрив на міні. Також російські окупанти обстріляли територію ОСР Запорізької області, в результаті два водії автотранспорту отримали поранення.

За [інформацією](#) заступника міністра енергетики Ярослава Демченкова, жодна енергосистема у світі не зазнавала такого рівня руйнувань, як українська. За його словами, більше 50% генеруючих і транспортних активів енергосистеми постраждали від російських атак, окуповано або зруйновано 75% потужностей ВДЕ.

Надрам України, за попередніми підрахунками, завдано збитків на 10 трлн грн, [повідомили](#) у Міндовкіллі. Уже прийняті та зареєстровані в Мін'юсті 7 методик, згідно з якими обраховуються збитки, яких завдала довікллю війна рф проти України.

За [даними](#) ЗМІ з посиланням на Міністерство розвитку громад, територій та інфраструктури, заборгованість за окремі комунальні послуги у 2022 році зросла орієнтовно на 40,5 млрд грн. Означена сума включає 28,35 млрд грн боргу за постачання тепла та гарячої води; 7,09 млрд грн – за централізоване водопостачання та водовідведення; 1,38 млрд грн – за поводження з відходами; 3,64 млрд грн – за послугу з управління багатоквартирним будинком. Заборгованість не розраховувалася для тимчасово окупованих територій Криму, Донецької, Луганської, Харківської та Херсонської областей. У міністерстві пояснили, що до повномасштабної війни дані щодо боргів надавав Держстат, але після введення воєнного стану інформація перестала публікуватися. Тепер міністерство самостійно моніторить ситуацію.

Ядерна та радіаційна безпека

27 березня Президент Володимир Зеленський [зустрівся](#) з генеральним директором МАГАТЕ Рафаелем Гроссі у Запоріжжі на території Дніпровської ГЕС. Сторони обговорили критичність ситуації на Запорізькій АЕС. Окрім цього, Зеленський звернув увагу на насильницькій паспортизації українських працівників з боку російських окупаційних сил, а також недотриманні ними правил безпеки на ЗАЕС та протиправному втручанні в технологічний процес функціонування станції. Також Президент зазначив, що без негайного виведення російський військових та персоналу із ЗАЕС будь-які ініціативи та переговори приречені на невдачу.

29 березня Гроссі [відвідав](#) Запорізьку ЗАЕС, проінспектував ситуацію із ядерною безпекою та поспілкувався з фейковим "керівництвом" станції стосовно скороченого персоналу, що залишився на станції, та інших питань. Гроссі наголосив, що МАГАТЕ продовжує переговори стосовно забезпечення ядерної безпеки і тепер концентрується не на переговорах стосовно створення безпечної зони навколо станції, а на принципі, що АЕС не може бути атакована або використана для атаки. Окрім цього, відбулася ротація експертів МАГАТЕ на станції.

Контрзаходи

Уряд готує законопроект про правовий режим деокупованих територій, де будуть врегульовані також майнові питання, [заявила](#) міністерка з питань реінтеграції Ірина Верещук. Документ стосуватиметься відновлення органів державної влади місцевого самоврядування, гуманітарного та інформаційного відновлення.

Міністерство розвитку громад, територій та інфраструктури розпочало відбір проектів термомодернізації громадських будівель в межах фінансової [угоди](#) (програма "Енергоефективність громадських будівель в Україні") між Україною та Європейським інвестиційним банком (ЄІБ). Програма орієнтована в першу чергу на малі та середні громади, які до цього не мали практики реалізації масштабних міжнародних проектів із термомодернізації. За рішенням ЄІБ, у Програмі також зможуть взяти участь проекти з ремонту громадських будівель, пошкоджених внаслідок військових дій.

Кількість заяв на компенсацію за зруйноване житло в Київській області склала 55,1 тис., а загальна площа зруйнованого житла – 4,5 млн кв. м, [повідомила](#) народна депутатка Олена Шуляк. Найбільше руйнувань - в Ірпені та Бучі. Тим часом, коштом Бучанської міської ради та Київської ОВА у селищі Ворзель [розпочались](#) ремонтні роботи з відновлення будинків, що постраждали внаслідок воєнних дій. Зазначається, що через ворожі обстріли тут зазнали пошкодження дахи десятків житлових будинків.

Пульс ринків

► Електроенергетика

Робота енергосистеми

Відповідно до повідомлень [Міненерго](#) та ["Укренерго"](#), протягом тижня енергосистема працювала без обмежень, генерація із запасом забезпечувала необхідні обсяги потужності для потреб споживачів. Переведення на літній час, яке відбулося в ніч на 26 березня, на роботу енергосистеми суттєво не вплинуло. Серед тижня споживання зросло через похолодання, що покривалося, переважно, за рахунок збільшення виробництва АЕС. В роботі були усі види електростанцій, активно працювала гідрогенерація, також здійснювався незначний імпорт.

Мережеві обмеження зберігалися у Житомирській та Київській областях, де внаслідок неодноразових атак росіян зафіксовані значні пошкодження мереж. [2 квітня](#) ремонтні бригади "Укренерго" завершили аварійно-відновлювальні роботи на об'єктах центрального регіону, завдяки чому всі обмеження споживання, які були введені на Київщині, Житомирщині та Харківщині, було знято.

Складна ситуація з електропостачанням залишається у регіонах вздовж лінії фронту, де ворог постійними артобстрілами пошкоджує мережі, а відновлення ускладнюється безпековою ситуацією. Так, [28 березня](#) внаслідок російських обстрілів було пошкоджено розподільчі мережі у Харківській, Запорізькій та Херсонській областях. Також тривали [роботи](#) з відновлення пошкоджених обстрілами мереж у Сумській та Донецькій областях.

Значно вплинула на ситуацію негода, яка протягом 28-29 березня спричинила значні знеструмлення споживачів у 13 областях: Хмельницькій, Тернопільській, Рівненській, Волинській, Львівській, Івано-Франківській, Чернівецькій, Закарпатській, Київській, Чернігівській, Черкаській, Одеській і Миколаївській. Втім, ремонтним бригадам вдалося оперативно усунути пошкодження та відновити електропостачання.

За [інформацією](#) голови правління "Укренерго" Володимира Кудрицького, щоб енергосистема України змогла підготуватися до наступної зими та можливих терористичних атак, потрібно чотири ключових компоненти: фізичний захист енергооб'єктів, відновлення генерації, обладнання та фінанси. За його словами,

план з відновлення полягає у тому, щоб встигнути до наступного опалювального сезону суттєво посилити захист критично важливих енергооб'єктів за допомогою інженерних укріплень, і зробити підстанції більш стійкими до ударів. Також в "Укренерго" працюють над відновленням генерації, зокрема ГЕС та ТЕС, підготовкою електростанцій до зими та акумуляцією достатньої кількості обладнання, яке необхідне для ремонтів.

27 березня "Укренерго" та ENTSO-E розширили технічні можливості для торгівлі електроенергією, [повідомили](#) у пресслужбі компанії. Зокрема, технічна можливість імпорту електроенергії із зони Континентальної Європи до України та Молдови збільшилася із 700 до 850 МВт у будь-які години доби. Пропускна спроможність для експорту залишається на рівні 400 МВт. При цьому, найближчим часом пропускна спроможність буде переглянута як для імпорту, так і для експорту.

Також "Укренерго" [підписало](#) угоду про багатосторонню аварійну допомогу із 15 системними операторами ENTSO-E. Завдяки цьому Україна має можливість, в разі необхідності, отримувати технічну допомогу електроенергією не тільки від сусідніх країн, а й від інших країн ЄС. Це ще більше посилює стійкість енергосистеми України, що критично важливо в умовах регулярних російських атак.

За [повідомленням](#) міністра енергетики Германа Галущенка, відновлення експорту [дозволить](#) Україні отримувати до 70 млн дол. прибутків щомісяця, що сприятиме відновленню енергосектору. Галущенко наголосив, що у разі зміни ситуації на внутрішньому ринку експорт буде припинено і всі потужності знову переорієнтуються на українських споживачів.

Транскордонна торгівля: За даними [НКРЕКП](#) та [ENTSO-E](#), впродовж 27 березня - а 2 квітня Україна здійснювала комерційний імпорт електроенергії зі Словаччини на рівні 0-5 МВт зі зростанням у пікові години споживання до 75 МВт. Імпорт з Молдови протягом 27-30 березня коливався у невеликому діапазоні 0-2 МВт, 31 березня та 1 квітня - не здійснювався, інформація за 2 квітня - відсутня. Загальний обсяг імпорту електроенергії впродовж тижня [становив](#) 1 868 МВт·год із Словаччини та 34 МВт·год з Молдови.

Доступ до пропускної потужності за напрямком "Словаччина-Україна" на щоденних аукціонах [випустили](#) 3-5 компаній; основні гравці: "Д.Трейдінг", "ЕРУ Трейдінг" та "Нексттрейд". За напрямком "Молдова-Україна" доступ купували 1-3 компанії: "Д.Трейдінг", "НАП-Ком'юніті" та "Артлекс-Груп". Через відсутність значної конкуренції гранична ціна за обома напрямками була "нульовою". Доступ за іншими напрямками не пропонувався.

Функціонування ринку

Ринок двосторонніх договорів (РДД): Другий тиждень поспіль динаміка торгівлі на "Українській енергетичній біржі" ("УЕБ") характеризується високою інтенсивністю. Загалом було [проведено](#) 26 аукціонів з купівлі/продажу електроенергії (6 у комерційних секціях, 20 у спеціалізованих). Серед ініціаторів торгів були "Енергоатом-Трейдінг", "Укргідроенерго", "Центренерго", "Донбасенерго", компанії групи "ДТЕК", "Єврореконструкція", "Черкаське хімволокно" "Харківська ТЕЦ-5", "Гарантований покупець", постачальники універсальних послуг, оператори системи розподілу та ін. В цілому, на "УЕБ" було реалізовано 3 077,1 тис. МВт·год (+51,8% порівняно з попереднім тижнем), переважно з постачанням у квітні. Місячні індекси Base РДД на березень та квітень залишилися, відповідно, на рівні 2 773,9 грн/МВт·год та 2 702,3 грн/МВт·год.

Зокрема, "Енергоатом-Трейдінг" реалізував 275,18 тис. МВт·год базового навантаження за середньозваженою ціною 2 701,18 грн/МВт·год. "Гарантований покупець" продав 8,1 тис. МВт·год блочними позиціями денних годин за середньо-

зважаєми цінами 2 686,09 – 3 016,25 грн/МВт·год. "Укргідроенерго" реалізувала 11,42 тис. МВт·год базового навантаження (24-07 год.) за ціною 1 575 грн/МВт·год та 20,86 тис. МВт·год максимального навантаження за цінами в діапазоні 3 000 – 3 700,51 грн/МВт·год. "Центренерго" змогла реалізувати 42,48 тис. МВт·год базового навантаження за цінами 2 703,06 – 2 720 грн/МВт·год, 17,12 тис. МВт·год максимального навантаження (8-23 год.) за цінами 3 280 – 3 285 грн/МВт·год та 33,12 тис. МВт·год мінімального навантаження (24-07 год.) за цінами 1 550 – 1 630 грн/МВт·год. Компанії "ДТЕК Курахівська ТЕС", "ДТЕК Дніпроенерго" та "ДТЕК Західенерго" загалом реалізували 2 064,21 тис. МВт·год блочними позиціями за цінами в діапазоні 1 500 – 2 880 грн/МВт·год.

Крім того, у спеціалізованих секціях "Донбасенерго" продала 48 тис МВт·год мінімального навантаження (24-07 год.) за середньозваженою ціною 1 650,6 грн/МВт·год та 96 тис. МВт·год максимального навантаження (08-23 год.) за ціною 3 270,8 грн/МВт·год. "Черкаське хімволокно" та "Сврореконструкція" продали по 87,84 тис. МВт·год базового навантаження за середньозваженими цінами 2 700 грн/МВт·год з постачанням на квітень-травень. "Харківська ТЕЦ-5" реалізувала 229,32 тис. МВт·год базового навантаження за середньозваженою ціною 2 307,14 грн/МВт·год з постачанням у другому кварталі 2023 року. У комерційних секціях компанії переважно здійснювали закупівлю електроенергії навантаженням індивідуального профілю, базовим навантаженням та блочними позиціями.

Ринок "на добу наперед": За даними сервісу [Energy Map](#), погодинні ціни на РДН були відносно стабільними і [наближалися](#) до прайс-кепів для денних та нічних годин (відповідно, 4 000 та 2 000 грн/МВт·год). Впродовж 27 березня – 2 квітня відхилення погодинних цін від прайс-кепів було дещо меншим порівняно з попереднім тижнем, коливалося в межах від 0 до 53,8% і в середньому становило 9,1%. Зокрема, у 20,2% випадків ціни були впритул (із відхиленням менше 1%) або безпосередньо на рівні прайс-кепів. Середньозважена добова ціна електроенергії [варіювала](#) у вузькому коридорі 3 122,8 – 3 264,5 грн/МВт·год. При цьому, через волатильність цін у країнах Східної Європи, в робочі дні тижня (27-31 березня) індекси Base РДН у Польщі, Угорщини, Румунії та Словаччини в цілому [перевищували](#) аналогічний показник України в 1,05-1,59 рази. Натомість, у вихідні дні (1-2 квітня) різниця цін загалом була негативною (окрім Польщі) і сягала від -12% до -27%.

Сумарний обсяг реалізації електроенергії продовжив спадний тренд, що спостерігається третій тиждень поспіль, і [скоротився](#) до 400 995,8 МВт·год (-1,9% порівняно з попереднім тижнем). Щоденний обсяг торгівлі на РДН України перебував у межах 49 838,8 – 63 530,4 МВт·год. В цілому, ринок залишався профіцитним: співвідношення між загальним обсягом заявок на продаж та купівлю перебувало у межах 1,2-1,6. Разом з тим, на фоні певного зменшення рівня профіцитності, на відміну від попередніх тижнів, на РДН спостерігалися дефіцитні години – у 6% випадків. У структурі купівлі [переважали](#) постачальники (78-83,4%), частка операторів мереж становила 16,4-21,8%, решта (близько 0,2%) належала виробникам та трейдерам.

Політика та регулювання

Міністерство енергетики [анонсувало](#) публікацію концепції Державної цільової програми підтримки розподіленої генерації з відновлювальних джерел енергії (ВДЕ). Про це йшлося в ході круглого столу, проведеного в Комітеті ВРУ з питань енергетики та житлово-комунальних послуг. На першому етапі (2022-2025 роки) планується встановлення 200 000 малих об'єктів ВДЕ разом з установками зберігання, на другому (2026-2030 роки) – до 1 мільйона таких об'єктів. Передбачається, що об'єкти критичної інфраструктури зможуть встановити установки до 500 кВт, приватні господарства – до 10 кВт. Зазначається, що

правовою та економічною основою функціонування малої розосередженої генерації буде механізм net billing. Він дозволить споживачам використовувати на власний розсуд електроенергію, а у разі наявності надлишку продавати її в мережу за ринковою ціною. Серед механізмів стимулювання передбачають і надання пільгових кредитів, погашення частини тіла кредиту, постачання обладнання за рахунок донорів.

Кабмін [врегулював](#) запровадження автоматизованих систем контролю (АСК) викидів забруднюючих речовин. Документ зобов'язує підприємства встановити системи лише на нове обладнання упродовж 5 років після припинення або скасування дії воєнного стану в Україні. За допомогою АСК підприємства мають проводити вимірювання, а отримані дані про викиди передавати до Міндовкілля. У відповідь, низка громадських організацій [закликала](#) уряд скасувати це рішення з огляду на порушену процедуру громадського обговорення та суперечливість положень, за якими всім існуючим промисловим потужностям дозволено уникнути моніторингу викидів "на трубі", а новим підприємствам - відстрочити моніторинг на п'ять років. До листа приєдналася і DiXi Group.

За [даними](#) Міністерства енергетики, у 2022 році Україна виконала цільові показники Національного плану скорочення викидів від великих спалювальних установок (НПСВ). Зокрема, оператори ТЕС, ТЕЦ та великих котелень, які розташовані на підконтрольній території України і мають зобов'язання стосовно щорічного планового скорочення викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря, минулого року здійснили емісію 40,1 тис. т пилу, 203,7 тис. т діоксиду сірки та 34,5 тис. т оксидів азоту, що відповідно на 47,1%, 43,3% та 56,1% менше дозволених НПСВ граничних обсягів.

НКРЕКП ухвалила рішення щодо встановлення з 1 квітня "зелених" тарифів на електроенергію, вироблену генеруючими установками [приватних домогосподарств та споживачів, у тому числі енергетичних кооперативів, встановлена потужність яких не перевищує 150 кВт](#). Окрім цього, Регулятор ухвалив рішення про встановлення з 1 квітня "зелених" тарифів на електричну енергію та надбавки за дотримання рівня використання обладнання українського виробництва для [суб'єктів господарювання](#).

НКРЕКП [внесла зміни](#) до постанови № 322 від 25 лютого 2022 р. в частині розподілу пропускної спроможності міждержавних перетинів. Зокрема, аукціонний офіс має здійснювати розподіл пропускної спроможності в обсязі, що визначається:

- для міждержавних перетинів Україна-Молдова та Україна-Польща – як обсяг доступної пропускної спроможності, визначеної ОСП з урахуванням допустимих стандартів операційної безпеки;
- для міждержавних перетинів Україна-Румунія, Україна-Словаччина та Україна-Угорщина – як мінімальне значення між обсягом пропускної спроможності, дозволеним до розподілу Регіональною групою Континентальної Європи з урахуванням допустимих стандартів операційної безпеки, та обсягом доступної пропускної спроможності, визначеної ОСП з урахуванням допустимих стандартів операційної безпеки.

Рішення Регулятора впливатиме на обсяги потенційного експорту електроенергії з огляду на забезпечення належної операційної безпеки в енергосистемі України.

НКРЕКП [підвищила](#) тарифи на розподіл електроенергії для шести операторів системи розподілу, розташованих у зоні бойових дій: АТ "ДТЕК Донецькі електромережі", АТ "Херсонобленерго", ТОВ "ДТЕК Високовольтні мережі", ТОВ "Луганське енергетичне об'єднання", ДП "Регіональні електричні мережі" та ПАТ "Запоріжжяобленерго". Тарифи підвищено на період з 1 до 30 квітня. Для споживачів I класу напруги підвищення становить 8,6-13,7%, для II класу – 5,2-8,7%,

за винятком ПАТ "Запоріжжяобленерго" (+0,3%). У нових тарифах переглянуто витрати на оплату праці, оплату послуг за передачу і диспетчерських послуг "Укренерго", закупівлю втрат електроенергії в мережах та ін. Водночас, Регулятор продовжив на квітень діючі тарифи на розподіл ще для 26 ОСР, які працюють за стимулюючим тарифом або методологією "витрати +".

Інше

Видобуток вугілля на державних шахтах за 2020-2022 роки впав більш ніж удвічі й складає близько 2 млн тонн на рік, [повідомив](#) гендиректор "Центренерго" Володимир Єгоров. При цьому ціна вугілля зросла в чотири рази – з 1800 до 4230 грн за тонну без ПДВ та транспортування. За оцінкою Єгорова, наразі в умовах обмежених складських запасів та за рахунок поточного видобутку держшахт можна покрити менше 50% загальних потреб "Центренерго", тому компанія може знову перейти на спалювання природного газу як основного виду палива.

У рамках 9-го Берлінського енергетичного діалогу міністр енергетики Герман Галущенко [заявив](#), що Україна планує досягти щонайменше 25% частки ВДЕ до 2032 року. До війни ця частка встигла досягти, за його даними, близько 10%, але більшість об'єктів сонячної та вітрогенерації розташовані в регіонах, які є тимчасово окупованими росією. Наразі понад 50% енергогенерації виробляється АЕС, і міністр сподівається, що в майбутньому «енергетичному міксі» другу половину будуть давати відновлювані джерела.

► Газ

Робота ГТС

Обсяг транзиту газу через територію України 26 березня–1 квітня коливався в межах 37,5-42,8 млн куб. м, тобто лише 34-39% від обсягів, передбачених контрактом із "Газпромом" (109 млн куб. м на добу). Середньодобовий транзит у звітному тижні склав 40,6 млн куб. м. Транзитні потоки через точку з'єднання "Сохранівка" не відбувалися.

Фізичний імпорт з країн ЄС у звітний тиждень склав 86,3 млн куб. м. (середньодобовий показник – 12,3 млн куб. м), що на 12% менше за показник попереднього тижня. Імпорт здійснювався через точку з'єднання з Угорщиною "Берегдароц" (ВТЗ Берг) обсягом 41,5 млн куб. м, через точку з'єднання з Польщею "Германовичі" (ВТЗ Україна-Польща) обсягом 20,3 млн куб. м, через точку з'єднання зі Словаччиною "Будінце" обсягом 20,1 млн куб. м та через точку з'єднання з Молдовою "Каушани" обсягом 4,4 млн куб. м. На виході з ГТС, окрім транзиту, транспортування газу 26 березня-1 квітня не здійснювалось.

Транзит російського газу через територію України, млн куб. м

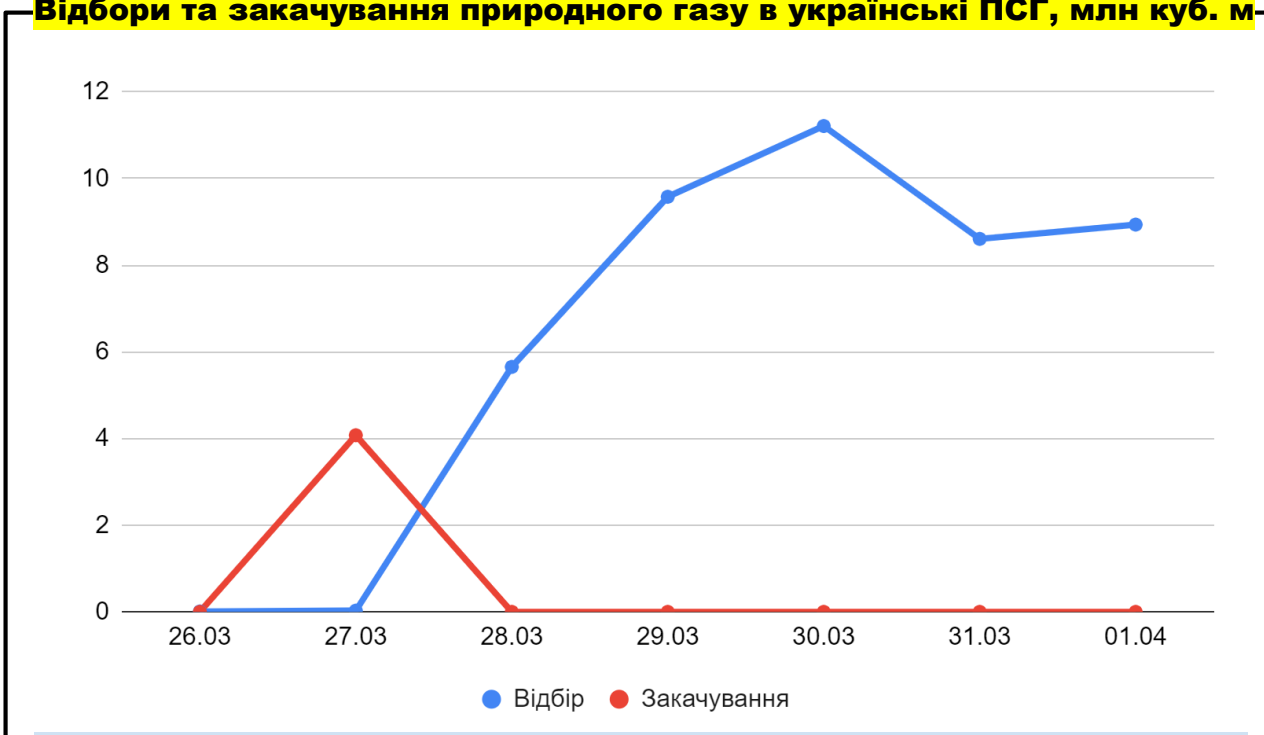

Джерело: [ОГТСУ](#)

Підземні сховища газу

За даними платформи AGSI, станом на 1 квітня в українських ПСГ зберігалось 4,6 млрд куб. м природного газу, або 15,1% від сукупного робочого обсягу ПСГ. Відбори 26 березня – 1 квітня становили близько 44 млн куб. м (-22 млн куб. м у порівнянні з попереднім тижнем), закачування здійснювалось лише 27 березня обсягом 4,1 млн куб. м.

Відбори та закачування природного газу в українські ПСГ, млн куб. м

Джерело: [AGSI](#) (всі показники отримані розрахунковим шляхом через ділення первинних показників у МВт·год на коефіцієнт переведення 10,595 кВт·год/куб. м).

Функціонування ринку

На ТОВ "Українська енергетична біржа" протягом [торгових сесій 27-31 березня](#) заявки на купівлю-продаж природного газу подавали 11 компаній (2 продавці та 9 покупців). У звітному періоді на "УЕБ" було подано заявок на купівлю-продаж газу обсягом 365,7 млн куб. м сукупною стартовою вартістю 5,2 млрд грн. Єдиною успішною заявкою стала [закупівля](#) ресурсу квітня ТОВ "Енерго Збут Транс" обсягом 0,08 млн куб. м за середньозваженою ціною 11 166,7 грн за тис. куб. м з передачею газу у віртуальній торговій точці (ВТТ). Таким чином лише 0,02% поданих на "УЕБ" заявок виявились успішними.

ТОВ "ГК Нафтогаз Трейдинг" [не повідомляло](#) про нові операції з купівлі-продажу природного газу у звітному тижні.

Політика та регулювання

Кабмін [продовжив](#) дію режиму покладення спеціальних обов'язків (ПСО) для пільгового постачання газу виробникам тепла та бюджетним установам ще на один місяць – до 30 квітня 2023 року. Відповідні зміни були внесені у постанову уряду від 19 липня 2022 р. № 812.

► Нафта та моторні палива

Функціонування ринку

Міжнародні ЗМІ з посиланням на "два джерела, знайомі з ситуацією" [повідомляють](#) про плани "Укртранснафти" збільшити тарифи на транзит російської нафти до країн Центральної Європи. Перше підвищення відбулось з 1 січня – до 16,3 євро за тону; зараз же тарифи планують збільшити удвічі з травня 2023 року. Головні стейкхолдери – "Укртранснафта" та компанії MOL та Unipetrol, на нафтопереробні потужності яких постачається ресурс, плановане підвищення не прокоментували.

СЕО компанії ОККО (один з найбільших гравців на роздрібному ринку нафтопродуктів) Василь Даниляк [повідомив](#), що компанія має найбільшу частку на ринку за обсягами – 25%. Друге місце за компанією WOG з часткою близько 20%, група «Приват» без 500 заправок «Укрнафти» – біля 10%. На четвертому місці «БРСМ» з часткою близько 8% ринку. Державна «Укрнафта» окремо – це близько 5% ринку. Загалом, за словами Даниляка, ринок скоротився на 35%, що зіставно з падінням ВВП. Але падіння попиту було нерівномірним: якщо на сході і півдні України ринок скоротився на 70-80%, то на заході показники залишилися практично на довоєнному рівні.

Державна «Укрнафта» [планує](#) у 2023 році видобути 1,45 млн т нафти та 1,04 млрд куб. м газу. Таким чином, показник видобутку нафти планується наростити на 5,8% у порівнянні із 2022 роком. Загалом, в компанії заявляють про великий потенціал наростити видобуток нафти та газу в найближчому майбутньому. 80% з цього приросту «Укрнафта» може забезпечити за рахунок наявних родовищ, для чого фахівці до 1 травня готують процедуру для залучення партнерів і ранжують всі ділянки та свердловини залежно від їх перспективності. Частина активів "Укрнафта" може розвивати власними силами, тоді як на іншу частину родовищ є можливості залучати партнерів – професійних фахівців з України та інших країн. Ще 20% додаткового видобутку компанія буде здатна отримати шляхом придбання нових ліцензій, розробки експериментальних свердловин, визначення потенційних реальних запасів і буріння нових активних свердловин.

Інше

Голова комітету з питань фінансів, податкової та митної політики Верховної Ради України Данило Гетманцев в інтерв'ю ЗМІ [анонсував](#) плани повернення ставки ПДВ із 7% до довоєнних 20% з 1 липня 2023 року.

Міжнародна співпраця

Президент Володимир Зеленський двома указами ввів у дію рішення РНБОУ від 1 квітня про застосування та внесення змін до персональних спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів ([№191/2023](#) та [№192/2023](#)). Перший документ запроваджує санкції проти 240 осіб та 155 компаній та структур. Другий указ вводить обмеження проти 33 осіб та 225 компаній. Під санкції потрапили Рада Федерації (верхня палата парламенту рф), Міністерство фінансів рф, Федеральна служба безпеки та Федеральна служба охорони рф, а також підприємства військово-промислового комплексу, приладобудування, радіоелектроніки та кабельної промисловості.

Виконавча рада Міжнародного валютного фонду (МВФ) 31 березня схвалила нову чотирирічну програму розширеного фінансування для України обсягом близько 15,6 млрд дол. Як повідомляється у [пресрелізі](#) МВФ, нова програма стане частиною загального пакету підтримки на 115 млрд дол. І дозволяє негайну виплату першого траншу у розмірі 2,7 млрд дол. МВФ зазначає:

- перший етап (2023-2024 роки) включає запровадження надійного бюджету на 2023 рік і збільшення його доходів, підтримку стабільного зниження інфляції й обмінного курсу, сприяння довгостроковій фінансовій стабільності, а також продовженню реформ системи держуправління та боротьби з корупцією;
- другий етап передбачає проведення амбітних структурних реформ для закріплення макроекономічної стабільності, підтримки відновлення та ранньої повоєнної реконструкції, а також підвищення стійкості та більшого довгострокового зростання, в тому числі в контексті цілей вступу України до ЄС.

Очікується, що на другому етапі Україна повернеться до гнучкого обмінного курсу та таргетування інфляції, одночасно зміцнюючи інституції та подолавши вразливість фінансового та енергетичного секторів. У сфері енергетики МВФ очікує амбітних реформ для посилення конкуренції, удосконалення ринкових механізмів і зменшення квазіфіскальних ризиків. Зазначається, що подальша інтеграція з єдиним ринком ЄС і виконання вимог вступу до ЄС будуть мати вирішальне значення для інституційних і структурних реформ.

Канада у 2023 році за лінією МВФ [збирається](#) надати Україні кредит на 1,8 млрд дол. для покриття дефіциту бюджету та сплати соціальних послуг, зокрема медичних. Окремо анонсовано виділення близько 62 млн дол. із федерального бюджету на додаткову пряму гуманітарну допомогу Україні.

Кабінет міністрів [схвалив](#) залучення другого гранту від США у розмірі 2,5 млрд дол. з Цільового фонду Світового банку. За словами прем'єрміністра Дениса Шмигала, кошти підуть на зарплати рятувальникам, вчителям, лікарям, на допомогу пенсіонерам, внутрішньо переміщеним особам, людям з інвалідністю та малозабезпеченим сім'ям.

Японія [виділить](#) 400 млн дол. в межах Програми екстреного відновлення, спрямованої на критичну інфраструктуру. Зазначається, що за ці гроші планується закупити обладнання та послуги, необхідні для відбудови.

Міністр енергетики Герман Галущенко [заявив](#), що було би чесно спрямувати частину надприбутків енергетичних компаній, отриманих внаслідок війни, на відновлення України. Як зазначив Галущенко, литовська компанія Ignitis Group вже збирається направити близько 10% свого прибутку на допомогу у відновленні України, і запропонував більшим компаніям наслідувати її приклад.

За підсумками 9-го Берлінського енергетичного діалогу [підписано](#) два документи про співпрацю в енергетичній сфері між Україною та Німеччиною: Спільну декларацію щодо рамкового співробітництва між Міністерством енергетики України та Східним комітетом німецького бізнесу, а також Меморандум про порозуміння та співробітництво між асоціаціями Global 100% Re Ukraine та German Renewable Energy Federation (BEE - Bundesverband Erneuerbare Energie e.V.). Спільна декларація, зокрема, [передбачає](#) обмін досвідом між сторонами у прискоренні переходу до "зеленої" енергетики, реалізацію регулярних спільних форматів співпраці з питань інтеграції енергетичного ринку України з європейським, а також підтримку "зеленого" відновлення в межах спільної реалізації пілотних проєктів реконструкції в Україні за рахунок інвестицій німецького бізнесу.

Міністерство розвитку громад і Базельський інститут управління [підписали](#) меморандум про співпрацю в напрямку мінімізації корупційних ризиків під час використання державних і донорських коштів, виділених на відновлення інфраструктури. Співпраця зокрема передбачає: проведення оцінки корупційних ризиків; розробку антикорупційних планів; визначення заходів щодо зниження ризиків шахрайства та корупції; навчання посадових осіб.

У рамках програми гуманітарної допомоги ЮНІСЕФ [передав](#) КП «Київтеплоенерго» 8 генераторів, чотири з них – надвисокої потужності. Зазначається, що вони будуть використовуватись як альтернативні джерела живлення для київських котелень у випадку вимкнень електроенергії.

Чотири навчальні заклади Черкаської області [отримали](#) блочно-модульні котельні теплопродуктивністю 100 та 50 кВт в рамках програми допомоги, яка здійснюється ЮНІСЕФ за фінансової підтримки Бюро гуманітарної допомоги USAID (BHA). Для забезпечення безперебійної роботи котелень ці освітні заклади отримали генератори від ЮНІСЕФ потужністю 5 кВт, 7 кВт та 10 кВт. Котельні працюватимуть на твердому паливі та стануть альтернативою газовим котлам.

Джерела:

Звіт підготовлено на основі зібраних, ретельно перевірених та проаналізованих повідомлень з понад 100 офіційних першоджерел: міністерств, державних агентств, операторів мереж та енергетичних підприємств. Інформація збиралась з офіційних веб-сайтів та офіційних сторінок у соцмережах, в окремих випадках – також відповідних повідомлень у ЗМІ.

З питань підписки, коментарів та інших питань, будь ласка, звертайтеся за електронною адресою author@dixigroup.org

ПІДТРИМАТИ ЕНЕРГОСЕКТОР УКРАЇНИ

Україні терміново потрібне енергетичне обладнання для аварійного відновлення енергопостачання постраждалих від війни регіонів. У списку затребуваного обладнання – понад 12 тис. найменувань. Якщо ваша компанія, асоціація чи країна готові допомогти, [зв'яжіться із Групою підтримки України Секретаріату Енергетичного Співтовариства](#).

[Сторінка Енергетичного Співтовариства \(energy-community.org\)](http://energy-community.org)

ПІДТРИМАТИ АРМІЮ УКРАЇНИ

Щоб фінансово підтримати Збройні Сили України, скористайтеся [посиланням](#) (спеціальний рахунок Національного Банку України).